

Schothorst, die jarenlang een belangrijke rol speelde in deze beweging, raadplegen. Het is onbekend waar dit is gebeven.

⁴¹ G. Allen, *Hij die komt* (Amsterdam 1932).

⁴² Recensie van B. ter Haar Dzn, *De Oxford Groep beweging* (Assen 1935), *Woord en Geest*, 29 november 1935.

⁴³ Later heeft hij zich van de Oxford Groep afgekeerd. Zie De Loor, *Nieuw Nederland*, 255, noot 11.

⁴⁴ *Woord en Geest*, 29 juni 1934. Zie ook 8 februari 1935.

⁴⁵ *Woord en Geest*, 10 augustus 1934.

⁴⁶ Zie bijvoorbeeld *Woord en Geest*, 1 februari 1935.

⁴⁷ G.F.W. Herengreen, *Een handjevol verkenners. Ontstaan en geschiedenis van het 'HV', de Gereformeerde Kerken in Nederland in Hersteld Verband* (Baarn 1976) 103-109, over de spiritualiteit binnen H.V.

⁴⁸ Over deze beweging schreef H. te Winkel, *De Orde van getuigen van Christus. Een eerste beschrijving* = scriptie kerkelijk examen theol.fac. UvA 9 november 1983. (In te zien bij het NIOD). Te Winkel heeft vooral aandacht voor de periode 1938-1941, toen het blad *Evangelie en Volk* verscheen. In die tijd speelde W.Th. Boissevain een leidende rol. Zie ook Harmjan

het *Woord vooraf* bij de vertaling blijkt dat Allen voorheen een aanhanger van de theologie van K. Barth was geweest, maar onder invloed van de Oxford Groep tot een persoonlijker geloofsbeleving was gekomen.⁴³ Dat sprak Aalders aan. Want nog in 1934 meende hij dat het noodzakelijk en mogelijk was Barth en Buchman met elkaar te verzoenen.⁴⁴ Zo groot achtte hij de verschillen tussen beiden niet, bovendien zouden beiden daar hun voordeel mee kunnen doen. Toch nam hij kort daarna openlijk afstand van de Oxford Groep vanwege het gebrek aan theologische diepte. Dankbaar constateerde hij dat God zijn oog voor dit gebrek van de Oxford Groep had geopend door de dialectische theologie.⁴⁵ Wel bleef Aalders de Oxford Groep met sympathie bejegenen in zijn boekbesprekingen voor *Woord en Geest*.⁴⁶

Met deze sympathie voor de Oxford Groep stond Aalders niet alleen. Vele predikanten in de hervormde kerk hebben grote waardering gehad voor deze beweging. Deze waardering nam pas af nadat de Groep vanaf 1937 een andere koers insloeg. Van toen af aan kwam de nadruk te liggen op massa-bijeenkomsten. Bovendien veranderde de inhoud van de boodschap: van een oproep tot bekering tot Christus naar een oproep tot morele herbewapening. In de kring van het HV leefde van meet af aan bezwaren tegen de Oxford Groep, vooral bij de aanhangers van K. Barth, zoals bijvoorbeeld Buskes.⁴⁷

c. De Orde van getrouwe Getuigen

Van beide genoemde bewegingen, de Oxford Groep en de Gemeenschapsbond, kan weinig kwaad worden gezegd. Aalders verkeerde in goed en gerespecteerd gezelschap. J.H. Gunning J.H.zn voelde zich met de Gemeenschapsbond verwant, de Utrechtse hoogleraar M. van Rhijn en zijn vrouw waren enthousiaste volgelingen van Frank Buchman. Anders lag dat met de volgende beweging waarmee hij zich heeft ingelaten. Want in 1934 komen we Aalders tegen als 'geestelijk leider' van *Orde van getrouwe Getuigen van de komende Christus*.⁴⁸

Reeds vóór de officiële oprichting van deze orde, in november 1934, had Aalders contacten met de leider, G.J.K. baron van Lynden van Horstwaerde.⁴⁹ Dat blijkt uit zijn bijdrage in het blaadje *Mededelingen* uit de zomer van 1934.⁵⁰ Het ligt voor de hand dat Aalders hem heeft leren kennen op een samenkomst van de Oxford Groep of via de Gemeenschapsbond. Ook de Bond had, net als de Oxford Groep, allerlei relaties met patricische en adellijke kringen. Aalders was op dat soort contacten gesteld. Hoe dan ook, de opwekkings sfeer waarin zowel Van Lynden als Aalders leefden, heeft een belangrijk stempel gezet op de eerste publicaties van deze beweging. Ook de oecumenische tendenties die overal in de eerste